

Адолат ҳар ишида ҳамроҳимиз ва дастуримиз бўлсин!

«Обуна – 2010»

ИНСОН ВА ҚОНУН

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИНИНГ

ХУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

● 2009 йил 6 октябрь ● сешанба

● № 42 (659)

● e-mail: info@press-iq.uz

● www.minjust.uz

Газета
ҳаммамизга
етади.

Фақат обуна
бўлсан
кифоя!

Нашр
кўрсаткичи
— 137

Барқамол авлодни вояга етказиш

аниқ йўналтирилган вазифалар ижросини тақозо қилади

ФАРЗАНДЛАРИМИЗНИНГ соглом ва
барқамол ўсиши ота-оналар баҳти; оила
куончи эканлиги билан бирга юртимиз-
нинг бугун ва келажагини белгиловчи
энг муҳим омили саломади.

Истиқлол йилларида инсон саломат-
лигини муҳофаза қилиш, хусусан, она ва
бала саломатлигини мустаҳкамлашга
котта эътибор қараби келинмоқда. Ай-
ниқса, «Аёллар йили», «Соглом авлод
йили», «Оналар ва болалар йили»,
«Ҳомийлар ва шифокорлар йили» да
ҳаётта кенг табтиқ этилган давлат дастур-
лари ва бошқа кўплаб қонуний хужжат-
лар бунинг ёрқин ифодасидир.

УШБУ КЕНГ камроп-
ли ишларни манти-
кий давоми
сифатида

Президентимизнинг жорий
йил 13 апреда кабуб қилин-
ган «Она ва бала саломат-
лигини муҳофаза қилиш,
соглом авлодни шакллан-
тиришга доир қўшимча
чора-тадбирлар тўғриси-
да» Қарори ҳамда давла-
тимиз раҳбарининг шу йил
1 июнда Қарори билан тас-
дикланган «2009-2013 йил-
ларда ахолининг репро-
дуктив саломатлигини
мустаҳкамлаш, соглом
бала туғилиши ва улар-
ни тарбиялаш, ёшларда сог-
лом ва аҳил оила куришга,
соглом турмуш тарзини олиб
боришига иштишиши шакл-
лантириш бўйича тушунти-
риш ишларини кучайтириш
ва бошқа яна
бир катор му-
ҳим ҳаётӣ ва-
зифалар кў-
йилди.

3

Сайлов ва сайловчи

Демократик қиёфа

сайловларда тўлиқ намоён бўлади

САЙЛОВ ҳар қандай демократик тизимнинг ман-
баси ва асоси бўлиб, у ҳалқнинг ўз давлат ҳокими-
яти, парламенти, Президентига бўлган муносаба-
тини ифода этиш имкониятини барди. Ҳокимият,
Парламент ва Президент учун ҳалқнинг ишончи,
унинг доимий қўллаб-куватлаши зарур. Сайлов
жамиятдаги демократияни муштарак ҳолга келти-
риб турувчи восити ҳисобланади. Сайловлар на-
тижасида мамлакат фуқароларининг давлат ва жа-
мият ишларини бошқаришни иштирок таъминланади.
Бу эса ҳалқ – давлат ҳокимиятининг бир-
дан-бир манбаси эканлигини кўрсатувчи омиллар.

РЕСПУБЛИКАМИЗДА
амалга оширилаётган
барча ижтимоий-сийеси
ислоҳотлар демократия
принципларига асослан-
ган бўлиб, демократия-
нинг энг муҳим тамоили-
ларидан бироғ фуқаро-
ларининг сайлов ҳуқука-
рини ашириш, ўз
ҳоҳиш-иродасини эркин
ифодалаш учун зарур
бўлган реал ҳуқуқий
шарт-шароит, қонуний
амалга оширишдан иборат.
Мамлакатимиздаги
мавжуд сайлов тизими
жоҳон андазалари ва мил-
лий давлатчилигимиз та-

рихи билан уйғулашган-
дир. Президентимиз I ча-
кириқ Ўзбекистон Респу-
бликаси Олий Мажлиси
XV сессиясида маърусласида
«Сайлов-
ларни ўтказиша илга-
ри тўплangan ижобий
таҳжирбага сунниш, ўйл
кўйилган нуқсанларни
такрорламаслик, илгор
жоҳон таҳжирбаси ва
демократия тамоили-
лари устуворлигига
ешишиғоят масъули-
ятни вази-
фадир»,
деб таъкид-
лаган эди.

2

Беллашув

Билимдонлар шоҳсупада

Адлия вазирлиги ташаббуси билан бошланган «Ҳуқуқ билимдонлари»
беллашувининг финал босқичи Самарқандда бўлиб ўтди

ЎТГАН ҲАФТАНИНГ чорсанба куни Самарқанд шаҳридан Ҳамид Олимжон номли мусиқали
драма театрида бўлиб ўтган «Ҳуқуқ билимдонлари» беллашувининг финал босқичида Коракалп-
погистон Республикасининг «Ниҳол», Бухоро вилоятининг «Ифтиҳор», Наманганд вилоятининг «Ёш
сенаторлар», Сурхондарё вилоятининг «Адолат», Самарқанд вилоятининг «Фемида» ва Тошкент
шахрининг «Ёш ҳуқуқшунослар» гурӯҳлари ўзаро куч синашдilar.

АНЖУМАНДА

Адлия вазирлиги ва
вилойат адлия бошқармаларининг маъ-
сул ҳодимлари, оммавий ахборот во-
ситалари вакиллари иштирок этиши.
Тадбирни вазирлик Ахборот хизмати
рахbari очиб, финал қатнашчilariни
кулгади.

Беллашуда ўшларнинг Ўзбекистон
Республикаси Конституцияси, Ўзбе-
кистон Республикасининг қонунлари,
сайлов қонунилиги ва Олий Мажлис
томонидан ратификация килинган
ҳалқaro шартномалар борасидаги би-
лilmari siyosidan ўtkazildi.

Мусобака уч шарт асосида ташкил
етти. Биринчи шартига гурухлар жа-
миятда ҳуқуқий маданиятини янада ю-
салтиришга қaratilgan бадий чиқish-
lariни намоиш этиши. Иккinci
шarttiga kura, xar bir guruh Adliya
vazirligi томонидан maxsus tayyorlan-
gan saylov-sabovalrda javob berishi shubla,
uchinch shart talabib bўyicha, kurgaz-
mali va sahnavori chikishlar ikro
ettildi.

Адлия вазирliги ташабbusi bilan
utkazilgan ushu bўyik-tanlov shubla-
rimizning naftakat ҳuқuқi bilim va
oingini yoxsallitirishga xizmat kiyadi,
balki ulaprinin kelajak kamoliga ham

utkazirokchisi учун kamolot maktabi

Ushbu kўrik-tanlov uning xar bir
utkazirokchisi учун kamolot maktabi

Asim KODIROV,
«Inson va konun» muhibiri

Фармон ва ижро

Биопаспорт нима? Ҳадемай уни оласиз

Бунинг учун нималар қилиш керак?

ҲАБАРИНГИЗ бор, 2009 йил 23 июнда давлатимиз
рахбарининг «Ўзбекистон Республикасида паспорт
тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари
тўғрисидағи Фармони ўзин қилинди. Унда келгуси
йилнинг 1 январидан ётиборан мамлакатимизда фу-
қарорларнинг биометрик масъумотлари жамланган
янги паспорт амалийтаги жорий этилиши белгилаб
кўйилган. Бугун бу борада қандай ишлар амала оши-
рилмоқда? Қандай муммалор кўндалан турибди?

Фуқаролар нима қилишига лозим?

Шу каби саволларга жавоб олиш учун республика

Ички ишлар вазирлигининг «Хорижга чиқиш, келиш ва

фуқароликни расмийлаштириш (ХЧК ва ФР) бошқар-
маси бошлиги, полковник Бадриддин Шорихсивея бир

нече савол билан мурожаат

циаси (1944 йил декабрь)
ва Халқaro фуқaro авиация-
си ташкилотининг 2004
йилдаги Монреаль Ассамб-
леяси қарори (резолюция-
си)га муовফик ушбу таш-
килотга аъзо давлатлар 2010
йилдан кечирилмай фуқаронинг шахсий био-
метрик параметрлари ва
белгиланган маълумотлари

хакида электрон ахборот

хамланган ҳамда юкори
химоя дарахасига эга фу-
қaro паспорларининг таъминлаш-
лари шарт. Фармонда таъ-
мидлангандик, биометрик

маълумотлари эга паспор-
ларни ошириши лозим

масига юқлатилаётган маж-
бuriyatlardan бири –

электрон машина ҳисобай-

диган ҳуқкадар, яны пас-
порларни қалбакилашти-

ришга қарши ҳимоя дара-

жасини оширишда ҳалқa

ро стандарт талабларига

риоя қилишдан иборатиди.

Дарҳоқиқат, паспорт том-

ноздо киммatali ҳамда ин-

сон шахсini белгиловчи, у

ёки бу давлат фуқароси

ни ахборатни таъминлаш-
тиришга ошириши мумкин

иёнидаги ҳуқуқатни таъминлаш-
тиришга ошириши мумкин

</

ЖУРНАЛИСТГА ва унинг матбуотдаги чиқишига муносабат масаласи жуда нозик. Адодат ва ҳақиқат учун кураш унга ўзи ишидан қоникиш ҳамда мамнуният ҳосил қилини ўнгига ташвиши ёки нохушниклар көлтириши мумкин. Ҳаётда бунга мисоллар йўқ эмас. Шунинг учун ҳам Президентимиз шу йил биз журналистларга йўллаган байрам табригидаги: "Агарки менга буюрса, эл-юрт манбафати учун ўз шахсий манбафатидан, хузур-халоватидан воз кечиб, хотто ўз ҳаётини хавф остига кўйиб яшайдиган жонкуяр журналистларнинг ижодий жасоратини алоҳидаги тақдирлараган бўлардим. Чунки матбуотда бундай кескин мавзуларни кўтариб чиқиш, уларни холис ва ҳаққоний ёритиб берни учун инсонда, аввало, катта юрак, воқеликка фаол муносабат, қатъий ҳаётий принциплар бўлиши керак" деб фахр билан таъкидлаб ўтди.

БИЗДА шундай журналистлар борми? Бор. Агар газеталарни кузатиб борсангиз, уларни илғаб оласиз. Жамиятга дод булиб тушиши мумкин бўлган иллатларга қарши курашда иходий жасорат кўрсатадиган газеталарни кутирадиган ташвишлардаги холис ва ҳаққоний чиқишини ўқисангиз, беинтихър жуявларига тан берасиз. Бунга сабаб шуки, жуяъат, яъни танқидий чиқиш уларга рагбат эмас, аксинча, асабини эговлаб, тинка-мадорни кутирадиган ташвиш

муносабатда бўлаётганларга келсак, буларни рўйхат билан ёки тавakkal қилиб анилаб бўлмайди. Бунинг учун кўп ийлар мобайнида матбуотдаги танқидий чиқишиларни ва уларга келаётган жавобларни кузатиб борши ёки таҳрир ятлар билан болнани, нега жиҳдий танқидий чиқишилар эътиборсиз қолаётган билан кизикб кўриш зарур. Акс холда бир томонлама хулоса чиқариши мумкин. Шундай корхона, мусассаса ва ташкилотлар, вазирлик, ҳокимлик ва идоралар борки, матбуотдаги танқидий чиқишиларга парво ҳам қилишмайди ёки ҳеч қандай чора-тадбир кўрсамдан, хўжакўсинга жавоб йўллаб кўя қолишади.

эътиборидан четда қолаётгани йўк. Аддия вазирлиги ҳамда Боз прокуратура nomida бериладиган жавобларни ўқисангиз, нафакат қоникиш хосил қиласи, балки конунбурзарлар жазосини олиб, хотто ва камчилик тутагатиби, ноҳақлик ва ноконунийлик бошқа тақорланмаслигига ишонсаниз. Энг муҳими, бу иккى марказий идора мамлакатимиздаги барча оммавий ахборот востилилар билан яхши муносабат ўрнатган, сиз хоҳаган пайтда уларга мурожаат қилишнинг мумкин. Кўёслаш учун бир мисол: суръиштирувчи-журналист бўлсангиз ҳам коммунал хизматнинг оддий бир ходими билан мумомла қилишдан кўра.

Кўёслаш учун бир мисол:

таассусрот қолдирди. Буни матбуотга ва журналистлар муроҳаатига ижобий муносабат, деб тушундим.

Диёнатли одам ҳеч қачон ҳаётдан атайлаб камчилик кидирмайди. Мабодо ҳаётда кутилагандага камчиликка дуч келсангиз-у, лоқайди ва бепарво бўлиб, уни кўриб кўрмаслика олсангиз, діёнатсиз бўлиб қоласиз. Чунки одамлар сарсон-саргардан бўлаётгани кўра-била туриб, индамаслик — вижонсизлидир. Шунинг учун мен ўтган йили "Хуррият" газетасида нуғузли идоралардан бирини танқид килишга маъжбур бўлдим. Түғриси, ишим биттагандан кейин ҳам индамай кетолмадим. Хасса таянган каиряларнинг, кўзйакли момомларнинг, ёш болали аёлларнинг, юрга ҳорчублаб ўтирган инсонларнинг ҳолати кўз олдимдан кетмади.

Танқидий материал босилган куни эрталаб биринчи бўлиб бир газетанинг биш мухаррири, кўп йилдан бери матбуотга ишлаб қолаётган инсон кўнгироқ қилиб, деди:

— Галати одамсизда, ҳаёт оқимига қўшилиб бошқаларга ўшаб жим юравермайсизми? Ана энди ўзингизга ташвиш ортириб олининг.

Орадан ярим соат ўтмай бошқа бир нуғузни нашрнинг масуль ходими кўнгироқ килди:

— Энг муҳими, сизнинг ишингизни битираш бериниши-ди-ку, бошқалар билан нима ишингиз бор, сиз танқид килганинг билан тартиб ўрнатилиб қоларми? — деди у энсаси қотиб.

— Ўзингизга душман ортириб киласиз, ундан кўра камчиликларга эътибор бермай, факат яхши нарсалар ҳақида мақтоз гапларни ёзб юравермайсизми, — деб маслаҳат берди бошқа бир обручи ҳамкасимб.

Орадан атиги бир неча кун ўтди. "Ҳаёт оқимига мослашган" ҳамкасларимининг маслаҳати устидаги мулҳоза қилиб юрганимда Аддия вазирлигидан кўнгироқ бўлиб қолди. У бошқарма бошишга Дилбахор Ёқубова экан. Мен билан жуда савимий гаплашди ва сұхбатта тақлиф килди. Бордим. Ҳеч қандай гина-кудрат, шубҳагумон, гап-сўзларida ишончизли ёки ётсираш йўк. Аксинча, у шундай деди:

— Вазирлик маҳсус комиссия тузди. Ҳаммасини ўзингизнинг иштирокингизда, маслаҳатлашиб ва фикрлашиб ҳал киламиш. Ҳеч бир нарса эътибордан четда қолмайди. Текшириш мобайнида мен Дилбахор Ёқубова ва комиссиянинг айрим аъзолари билан бир неча марта учрашиб, сұхбатлашиб. Текшириш натижасидан қоникиш хосил қилдим.

Умуман, танқидга нисбатан

бундай холис ва ҳаққоний

муносабат мутбутинг таъсириларни ошириб, ҳаётда

конун устуворлигини таъминлаша ҳизмат килади. Аддия вазирлиги фолиятида бунга ўшаган мисоллар кўплигини унинг оммавий ахборот востилилар билан ўрнатган мустаҳкам ҳамкорлигини берайтган самараларда кўриши мумкин.

Бундай вазирлик нашри билан ҳамкорлик қўмаслик

мумкин эмас. "Инсон ва қонун"даги чиқишиларим

конунлар ҳамда тартиб-

коидаларни инсонлар манфаати

йўлида ҳизмат қилдиришга

хисса бўлиб қўшилса, мумнун

бўлардим.

Боз прокуратурага ўтган

йили бир масалада мурожаат

килганимда, у ердагиларнинг

эътибори, самимийлиги

ва хозиржавоблиги менда яхши

вазирлик ёки прокуратуранинг

масуль ходими билан мумомла

қилиши оширилса, ҳаётда

самараларни таъминлашади.

Боз прокуратурага ўтган

йили бир масалада мурожаат

килганимда, у ердагиларнинг

эътибори, самимийлиги

ва хозиржавоблиги менда яхши

Самарқанд вилояти аддия бошқармаси

кошидаги нотариат бўйича

Малака комиссиясининг 2009 йил 24

сентябрдаги йигишиш қарорига асосан

Замира Футоровага 2000 йил 9 июн

берилган FE 00064-ракамли

лицензия, ёзёвон туманида хусусий

амалият билан шугулланувчи нотариус

Иқбод Юсуповага 1997 йил 8 июнда

берилган FE 00035-ракамли лицензияларнинг амал қилиши номуайян

муддатга тўхтатилди.

Мурожаат учун манзил: Самарқанд шаҳри, Бобур Мирзо кўчаси,

12-йи. Маълумот учун телефонлар:

(8-366) 233-71-57, 233-13-59

Иброҳим НОРМАТОВ,

Ўзбекистонда хизмат

курслатган журналист

Фарғона вилояти аддия бошқармаси

кошидаги нотариат бўйича

Малака комиссиясининг 2009 йил 24

сентябрдаги йигишиш қарорига асосан

Замира Футоровага 2000 йил 9 июн

берилган FE 00064-ракамли

лицензия, ёзёвон туманида хусусий

амалият билан шугулланувчи нотариус

Иқбод Юсуповага 2000 йил 9 июнда

берилган FE 00035-ракамли лицензияларнинг амал қилиши номуайян

муддатга тўхтатилди.

Мурожаат учун манзил: Самарқанд шаҳри, Бобур Мирзо кўчаси,

12-йи. Маълумот учун телефонлар:

(8-366) 233-71-57, 233-13-59

Иброҳим НОРМАТОВ,

Ўзбекистонда хизмат

курслатган журналист

Фарғона вилояти аддия бошқармаси

кошидаги нотариат бўйича

Малака комиссиясининг 2009 йил 24

сентябрдаги йигишиш қарорига асосан

Замира Футоровага 2000 йил 9 июн

берилган FE 00064-ракамли

лицензия, ёзёвон туманида хусусий

амалият билан шугулланувчи нотариус

Иқбод Юсуповага 2000 йил 9 июнда

берилган FE 00035-ракамли лицензияларнинг амал қилиши номуайян

муддатга тўхтатилди.

Мурожаат учун манзил: Самарқанд шаҳри, Бобур Мирзо кўчаси,

12-йи. Маълумот учун телефонлар:

(8-366) 233-71-57, 233-13-59

Иброҳим НОРМАТОВ,

Ўзбекистонда хизмат

курслатган журналист

Фарғона вилояти аддия бошқармаси

кошидаги нотариат бўйича

Малака комиссиясининг 2009 йил 24

сентябрдаги йигишиш қарорига асосан

Замира Футоровага 2000 йил 9 июн

берилган FE 00064-ракамли

лицензия, ёзёвон туманида хусусий

амалият билан шугулланувчи нотариус

Иқбод Юсуповага 2000 йил 9 июнда

берилган FE 00035-ракамли лицензияларнинг амал қилиши номуайян

муддатга тўхтатилди.